

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2014. július 10.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Közbeszerzés — A 2004/18/EK irányelvben előírt küszöbértéket el nem érő szerződések — EUMSZ 49. cikk és EUMSZ 56. cikk — Az arányosság elve — Az odaítélési eljárásból történő kizárás feltételei — Az ajánlattevő személyes helyzetére vonatkozó minőségi kiválasztási kritériumok — Társadalombiztosításjárulék-fizetési kötelezettségek — A »súlyos kötelezettségzegés« fogalma — A fizetendő és a megfizetett összegek közötti, 100 eurót vagy a fizetendő összegek 5%-át meghaladó különbözet”

A C-358/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Olaszország) a Bírósághoz 2012. július 30-án érkezett, 2012. március 15-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Conorzio Stabile Libor Lavori Pubblici**

és

a **Comune di Milano**

között,

a **Pascolo Srl**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: A. Rosas, a tizedik tanács elnökeként eljáró bíró, D. Šváby és C. Vajda (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. július 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici képviselőiben N. Seminara, R. Invernizzi és M. Falsanisi avvocati,

* Az eljárás nyelve: olasz.

- a Comune di Milano képviseletében M. Maffey és S. Pagano avvocati,
- a Pascolo Srl képviseletében A. Tornitore, F. Femiano, G. Fuzier és G. Sorrentino avvocati,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Aiello avvocato dello Stato,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna és M. Szpunar, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében A. Tokár és L. Pignataro-Nolin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és az EUMSZ 101. cikk értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici (a továbbiakban: Libor) és a Comune di Milano között ezen utóbbinak egy építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződésnek a Libor számára történő végleges odaítélése azon okból történő megsemmisítésére vonatkozó határozata tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy a Libor kötelezettségzegést követett el, mivel elmulasztotta 278 eurónak megfelelő összegű társadalombiztosítási járulék megfizetését.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2009. november 30-i 1177/2009/EK bizottsági rendelettel (HL L 314., 64. o.) módosított, az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.; a továbbiakban: 2004/18 irányelv) (2) preambulumbekzdése értelmében:

„A tagállamokban az állam, a területi és a települési önkormányzatok, valamint a közjogi intézmények nevében kötött szerződések odaítélése során tiszteletben kell tartani a Szerződés elveit, és különösen az áruk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságának az elvét, továbbá az ezekből levezethető olyan elveket, mint az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetésmentesség, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elve. A bizonyos értéket meghaladó közbeszerzési szerződések esetében azonban tanácsos rendelkezéseket hozni az ilyen szerződések odaítélésére vonatkozó nemzeti eljárások közösségi összehangolására vonatkozóan, amely rendelkezéseknek az említett elveken kell alapulniuk annak érdekében, hogy érvényesülésüket biztosítsák, valamint, hogy a közbeszerzések verseny előtti megnyitását garantálják. Ezeket az összehangoló rendelkezéseket ezért az előbb említett szabályokkal és elvekkel, valamint a Szerződés egyéb szabályaival összhangban kell értelmezni.”

4 Ezen irányelv 7. cikke előírja azokat a küszöbértékeket, amelyektől kezdődően alkalmazni kell az ezen irányelvben foglalt, az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásait összehangoló szabályokat. Az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések tekintetében az említett irányelv 7. cikkének c) pontja az alkalmazandó küszöbértéket 4 845 000 euróban határozza meg.

5 A 2004/18 irányelv 45. cikke a részvételre jelentkező, illetve az ajánlattevő személyes helyzetére vonatkozó minőségi kiválasztási kritériumokat határozza meg. Ennek a cikknek a (2) bekezdése előírja:

„A közbeszerzési eljárásban való részvételből kizárható minden gazdasági szereplő, aki, illetve amely:

[...]

e) a letelepedése szerinti ország, illetve az ajánlatkérő szerv székhelye szerinti ország jogi rendelkezései szerint nem tett eleget a társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségeinek;

f) a letelepedése szerinti ország, illetve az ajánlatkérő szerv székhelye szerinti ország jogi rendelkezései szerint nem tett eleget az adófizetési kötelezettségeinek;

[...]

E bekezdés végrehajtási feltételeit nemzeti jogukkal összhangban és a közösségi jog figyelembevételével a tagállamok határozzák meg.”

Az olasz jog

6 A 2011. május 13-i 70. sz. rendelet törvénnyel (a GURI 2011. május 13-i 110. száma, 1. o.) módosított, a 2011. július 12-i 106. törvénnyel (a GURI 2011. július 12-i 160. száma, 1. o.) törvénnyé alakított, a 2004/17/EK és 2004/18/EK alkalmazásában az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéseket szabályozó törvénykönyvről szóló, 2006. április 12-i 163. sz. törvényerejű rendelet (decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE; a GURI 2006. május 2-i 100. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 163/2006. sz. törvényerejű rendelet; a továbbiakban: 163/2006. sz. törvényerejű rendelet) szabályozza, összességében, Olaszországban az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásait.

7 A 163/2006. sz. törvényerejű rendelet II. része a szerződés értékétől függetlenül alkalmazandó szabályok között tartalmazza a 38. cikket, amely az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések és koncessziók odaítélési eljárásaiban való részvétel általános feltételeit rögzíti. E rendelet 38. cikke (1) bekezdésének i. pontja ekként rendelkezik:

„(1) Az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések és koncessziók odaítélési eljárásaiban való részvételből ki kell zárni, alvállalkozóként sem vehetnek részt ilyen szerződések odaítélésében, és az e szerződésekre vonatkozó szerződések sem ítéltetők oda a következő személyeknek:

[...]

i. akik, illetve amelyek jogerősen megállapított, súlyos kötelezettségszegést követtek el az olasz, vagy a letelepedésük szerinti ország társadalombiztosítási járulékfizetésre vonatkozó jogszabályai vonatkozásában”.

- 8 Az említett törvényerejű rendelet 38. cikkének (2) bekezdése határozza meg a kötelezettségzegés súlyosságát a társadalombiztosítási járulékfizetésre vonatkozó jogszabályok vonatkozásában. E rendelkezés lényegében azt írja elő, hogy ugyanezen törvényerejű rendelet 38. cikke (1) bekezdése i. pontjának alkalmazásában súlyosnak minősül az a kötelezettségzegés, amely akadályt képezi az egységes járulékfizetési megfelelőségi okirat (documento unico di regolarità contributiva, a továbbiakban: DURC) kiadásának.
- 9 A DURC kiadásának akadályt képező kötelezettségzegéseket az egységes járulékfizetési megfelelőségi okirat szabályozásáról szóló, 2007. október 24-i munkaügyi és társadalombiztosítási miniszteri rendelet (Decreto del ministero del lavoro e della previdenza sociale – che disciplina il documento unico di regolarità contributiva; a GURI 2007. november 30-i 279. száma, 11. o.) szabályozza. E miniszteri rendelet 8. cikkének (3) bekezdése szerint:

„A kizárólag a közbeszerzési eljárásban való részvételhez szükséges DURC kiállításának nem akadály a fizetendő és a befizetett összegek közötti nem számottevő eltérés az egyes társadalombiztosítási intézetek és építőipari társapénztárak tekintetében. Nem tekintendő számottevőnek a fizetendő és a befizetett összegek közötti, az egyes fizetési vagy járulékfizetési időszakok tekintetében 5%-ot meg nem haladó eltérés, illetve a 100,00 eurónál alacsonyabb eltérés, fenntartva az említett összegnek a DURC kiállítását követő harminc napon belül történő megfizetésére vonatkozó kötelezettséget.”

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 A GURI-ban 2011. június 6-án közzétett hirdetménnyel a Comune di Milano meghirdette a „Comune di Milano tulajdonában álló lakóingatlanokon rendkívüli karbantartási és betörésvédelmi munkálatok” odaítélésére vonatkozó közbeszerzést, amely szerződés odaítélésére a 4 784 914,61 eurót kitevő beszerzési értékre alapozva a legalacsonyabb ár szempontja alapján került sor.
- 11 A hirdetmény minden pályázót kifejezetten kötelezett arra, hogy kizárás terhe mellett nyilatkozzon arról, hogy megfelel a 163. sz. törvényerejű rendelet 38. cikkében a közbeszerzési eljárásban való részvételhez előírt általános feltételeknek.
- 12 A Libor benyújtotta a részvételi jelentkezését, és a 163. sz. törvényerejű rendelet 38. cikke (1) bekezdésének i. pontja kifejezéseivel élve úgy nyilatkozott, hogy „nem követett el jogerősen megállapított súlyos kötelezettségzegést a társadalombiztosítási járulékfizetésre vonatkozó olasz jogszabályok vonatkozásában”.
- 13 Az eljárás végén a Comune di Milano a szerződést a Libornak ítélte oda, és e döntését 2011. július 28-i értesítésében közölte vele. Ezt követően ellenőrizte a nyertes ajánlattevő említett nyilatkozatát. E célból beszerezte a hatáskörrel rendelkező hatóságtól a DURC-ot, amelyből kiderült, hogy a Libor az ajánlat benyújtásakor a járulékfizetési kötelezettségek tekintetében hátralékban volt, mivel elmulasztotta az előírt határidőben megfizetni a 2011 májusára vonatkozó járulékot, összesen 278,00 eurót kitevő összeget, amely megfelelt az e hónapban fizetendő összes járuléknak. Ezen összeget a Libor késedelmesen, 2011. július 28-án fizette meg.
- 14 A DURC-ból kitűnő járulékfizetési kötelezettségzegésre tekintettel a Comune di Milano megsemmisítette a Libor javára történő végleges odaítélésről szóló határozatot, és kizárta az eljárásból. Új nyertes ajánlattevőként pedig a Pascolo Srl-t jelölte meg.
- 15 A Libor keresetet nyújtott be a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia-hoz, elsősorban arra hivatkozva, hogy a 163/2000. sz. törvényerejű rendelet 38. cikkének (2) bekezdése összeegyeztethetetlen az uniós joggal.

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a szóban forgó ajánlati felhívás nem tartozik a 2004/18 irányelv hatálya alá, mivel ennek értéke alacsonyabb, mint az ezen irányelv 7. cikkének c) pontjában rögzített küszöbérték. E bíróság mindazonáltal úgy ítéli meg, hogy ezen ajánlati felhívás határokon átnyúló érdekű, ily módon, a Bíróság ítélkezési gyakorlatának értelmében, az EUM-Szerződés alapvető szabályait tiszteletben kell tartani. E tekintetben e bíróságnak kétségei vannak, hogy a 163/2006 törvényerejű rendelet 38. cikkének (2) bekezdése összeegyeztethető-e az arányosság és az egyenlő bánásmód uniós jogi elveivel.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a szóban forgó rendelkezésnek, azáltal, hogy a járulékfizetési kötelezettségesség „súlyosságának” tisztán törvényi fogalmát vezeti be, az a hatása, hogy megfosztja az ajánlatkérő hatóságot minden mérlegelési mozgástértől annak meghatározása tekintetében, hogy teljesülnek-e a társadalombiztosítási járulék hátralékának hiányára vonatkozó részvételi feltételek. Az ilyen kizárás önmagában összeegyeztethető az uniós joggal, tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárásban részt vevő különböző gazdasági szereplők közötti egyenlő bánásmódot erősíti.
- 18 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a nemzeti jogalkotó által kidolgozott kritériumoknak az arányosság elvével való összeegyeztethetőségét illetően. E bíróság kiemeli, hogy társadalombiztosítási járulék-fizetési szabályok valamely vállalkozás általi betartásának kötelezettsége a célból került előírásra, hogy biztosítani lehessen a pályázó vállalkozás megbízhatóságát, gondosságát és komolyságát, valamint a saját munkavállalóival szembeni megfelelő magatartását. A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy – mivel egy különös közbeszerzési eljárásról van szó – e feltétel megsértése valóban a vállalkozások megbízhatatlansága jelének minősül-e. Ugyanis egy olyan absztrakt kritériumról van szó, amely nem veszi figyelembe a különös közbeszerzési eljárásnak az eljárás tárgyára és valós értékére vonatkozó jellemzőit, valamint a kötelezettségességét elkövető vállalkozás forgalmának, továbbá gazdasági és pénzügyi kapacitásának jelentőségét. Egyébiránt, valamely vállalkozás kizárása a közbeszerzési eljárásból aránytalanul minősül abban az esetben, ha – akárcsak az alapügyben – a kötelezettségesség jelentéktelen összegre vonatkozik.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság ezenfelül kétségeket táplál a tekintetben is, hogy a közbeszerzési eljárásból a társadalombiztosítási járulékok nemfizetése okán történő kizárás feltételei koherensek-e az adózás területén fennálló nemfizetésre vonatkozó feltételekkel, amelyek szerint kizárólag a 10 000 eurót meghaladó összegre vonatkozó kötelezettségességek minősülnek súlyosnak.
- 20 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia az eljárás felfüggesztése mellett döntött, és a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Ellentétes-e az arányosság – amely a letelepedés szabadságának, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és a verseny védelmének az EUMSZ 49., [EUMSZ] 56. illetve [EUMSZ] 101. cikk szerinti elveiből származik –, valamint a benne foglalt ésszerűség elvével az a nemzeti szabályozás, amely mind az [európai uniós] értékhatárt meghaladó, mind az azt el nem érő közbeszerzések tekintetében súlyosnak minősíti a jogerősen megállapított járulékfizetési kötelezettségességét, ha annak összege a 100,00 eurót, és egyidejűleg az egyes fizetési vagy járulékfizetési időszakok tekintetében a fizetendő és a befizetett összegek eltérése az 5%-ot meghaladja, és ebből következően az ajánlatkérőt az ilyen kötelezettségességben felelősnek talált ajánlattevőnek a közbeszerzési eljárásból történő kizárására kötelezi, az ajánlattevő mint szerződéses partner megbízhatóságát objektíven kifejező más szempontok értékelése nélkül?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 21 Előzetesen meg kell állapítani, hogy még akkor is, ha – amint azt a szóban forgó kérdés említi – az alapügyben vitatott szabályozást egyaránt alkalmazni kell azon ajánlati felhívásokra is, amelyek értéke a 2004/18 irányelv 7. cikkében foglalt közbeszerzési érték alatt marad, illetve meghaladja azt, az alapeljárásban szóban forgó közbeszerzés értéke alacsonyabb, mint az e 7. cikk c) pontjában foglalt összeg.
- 22 Ezenfelül, mind e kérdés megfogalmazásából, mind pedig a kérdést előterjesztő bíróságnak a jelen ítélet 18. pontjában összefoglalt észrevételeiből az következik, hogy e bíróság különösen arra keresi a választ, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás tiszteletben tartja-e az arányosság elvét.
- 23 Következésképpen, kérdésével e bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 49., az EUMSZ 56. és az EUMSZ 101. cikket, valamint az arányosság elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amely azon építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéseket illetően, amelyek értéke alacsonyabb, mint a 2004/18 irányelv 7. cikkének c) pontjában meghatározott érték, arra kötelezi az ajánlatkérő hatóságot, hogy az ilyen közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásból kizárják a társadalombiztosítási járulék megfizetésével kapcsolatos kötelezettségsgzegésért felelős ajánlattevőt, ha a fizetendő és a megfizetett összegek közötti különbözet meghaladja a 100 eurót vagy a fizetendő összegek 5%-át.
- 24 Először is emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv valamely közbeszerzési szerződésre történő alkalmazásának az a feltétele, hogy az utóbbi becsült értéke elérje az említett irányelv 7. cikkében meghatározott küszöböt. Ellenkező esetben a Szerződés alapvető szabályait és általános elveit kell alkalmazni, amennyiben az érintett közbeszerzés egyértelmű határokon átnyúló érdeket képvisel, különös tekintettel a jelentőségére és végrehajtásának helyére (lásd ebben az értelemben többek között: Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce és társai ítélet, C-159/11, EU:C:2012:817, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A kérdést előterjesztő bíróság feladata az ilyen érdekek vizsgálata (lásd ebben az értelemben: Belgacom-ítélet, C-221/12, EU:C:2013:736, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 25 Ennek megfelelően, jóllehet az alapügyben szóban forgó építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés értéke nem éri el az ugyanezen irányelv 7. cikkének c) pontjában meghatározott küszöbértéket, meg kell állapítani, hogy – amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy e közbeszerzés egyértelmű határokon átnyúló érdekekkel bír – az említett alapvető szabályokat és az említett elveket kell az alapügyben alkalmazni.
- 26 A Szerződésnek a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott rendelkezéseit illetően, az olyan közbeszerzési eljárásból történő kizárásra vonatkozó helyzet, mint az alapügyben szereplő, nem minősül vállalkozások közötti megállapodásnak, vállalkozások társulásai által hozott döntésnek vagy összehangolt magatartásnak az EUMSZ 101 cikk értelmében. Tehát egy olyan rendelkezést, mint amilyen az alapügyben szerepel, nem kell megvizsgálni e cikkekre tekintettel.
- 27 Ezzel szemben, amint az a 2004/18 irányelv (2) preambulumbekzdéséből is következik, a Szerződés azon elvei között, amelyeket tiszteletben kell tartani a közbeszerzési szerződések odaítélése során, szerepel, többek között, a letelepedés szabadságának, a szolgáltatásnyújtás szabadságának, valamint az arányosságnak az elve.
- 28 Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 56. cikket illetően a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy e cikkekkal ellentétes minden olyan nemzeti intézkedés, amely – legyen bár állampolgársági alapon történő hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazandó – alkalmas arra, hogy megtiltsa, megzavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye a Szerződés rendelkezései által biztosított letelepedés szabadságának és szolgáltatásnyújtás szabadságának az Európai Unió polgárai általi gyakorlását (lásd többek között: Serrantoni és Consorzio stabile edili ítélet, C-376/08, EU:C:2009:808, 41. pont).

- 29 A közbeszerzési szerződéseket illetően az Uniónak a letelepedés szabadsága és a szolgáltatásnyújtás szabadsága területén az az érdeke, hogy a lehető legszélesebb verseny nyíljon meg (lásd ebben az értelemben: CoNISMa-ítélet, C-305/08, EU:C:2009:807, 37. pont). Márpedig, egy olyan rendelkezés alkalmazása, mint az alapügyben szereplő, amely az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésének eljárásaiból kizárja azokat a személyeket, akik/amelyek olyan súlyos kötelezettségzegést követtek el a társadalombiztosítási járulékok megfizetésének területén, mint amelyet a 163/2006 törvényerejű rendelet 38. cikke (1) bekezdésének i. pontja ír elő, alkalmas arra, hogy akadályozza a lehető legtöbb ajánlattevő részvételét a közbeszerzési eljárásokban.
- 30 Egy ilyen, egyértelmű határokon átnyúló érdekelő közbeszerzési eljárás ajánlattevőinek részvételét akadályozó nemzeti rendelkezés az EUMSZ 49. cikk és az EUMSZ 56. cikk értelmében vett korlátozásnak minősül.
- 31 Mindazonáltal, az ilyen korlátozás igazolható, amennyiben jogos közérdekű célkitűzést követ, ezenfelül tiszteletben tartja az arányosság elvét, azaz alkalmas e célkitűzés megvalósítására, és nem megy túl az annak eléréséhez szükséges mértéken (lásd ebben az értelemben: Serrantoni és Consorzio stabile edili ítélet, EU:C:2009:808, 44. pont).
- 32 E tekintetben, először is, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a közbeszerzési szerződésből történő kizárásnak a 2006/163 törvényerejű rendelet 38. cikke (1) bekezdése i. pontjában meghatározott oka által követett célkitűzés az ajánlattevő megbízhatóságának, gondosságának és komolyságának, valamint a saját munkavállalóival szembeni megfelelő magatartásának biztosítása. Meg kell állapítani, hogy annak biztosítása, hogy valamely ajánlattevő ilyen tulajdonságokkal rendelkezzen, jogos közérdekű célnak minősül.
- 33 Ezt követően meg kell állapítani, hogy az olyan kizárási ok, mint 38. cikke (1) bekezdése i. pontjában előírt, alkalmas arra, hogy biztosítsa a követett célkitűzés megvalósítását, mivel a társadalombiztosítási járulékok valamely gazdasági szereplő általi nemfizetése ezen utóbbi megbízhatóságának, gondosságának és komolyságának hiányára utal törvényi és társadalmi kötelezettségeinek tiszteletben tartása tekintetében.
- 34 Végül, az ilyen intézkedés szükségességét illetően meg kell állapítani, hogy, először is, a közbeszerzési eljárásokban való részvételből történő kizárási pontos küszöbének meghatározása a nemzeti szabályozásban, nevezetesen a társadalombiztosítási járulékok jogcímén fizetendő összegek és a megfizetett összegek közötti, egyenként a 100 eurót vagy a fizetendő összegek 5%-át meghaladó különbség nemcsak az ajánlattevők közötti egyenlő bánásmódot, hanem a jogbiztonságot is garantálja, amely utóbbi elv tiszteletben tartása valamely korlátozó intézkedés arányosságának feltétele, (lásd ebben az értelemben: Itelcar-ítélet, C-282/12, EU:C:2013:629, 44. pont).
- 35 Másodsorban, ami az említett olyan kizárási küszöb szintjét illeti, mint amelyet a nemzeti szabályozás határoz meg, emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozó közbeszerzési szerződések vonatkozásában ezen irányelv 45. cikkének (2) bekezdése az általa említett kivétel alkalmazását a tagállamok mérlegelésére bízta, amint azt a „közbeszerzési eljárásban való részvételből kizárható [...]” kifejezés tanúsítja, amely e rendelkezés első részében található, és amely rendelkezés – különösen e) és f) pontja – a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre utal (a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv [HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 322. o.] vonatkozásában lásd: La Cascina és társai ítélet, C-226/04 és C-228/04, EU:C:2006:94, 21. pont). Ezenfelül, e 45. cikk (2) bekezdésének második albekezdése értelmében a végrehajtási feltételeket nemzeti jogukkal összhangban és az uniós jog figyelembevételével a tagállamok határozzák meg.
- 36 Következésképpen, a 2004/18 irányelv 45. cikkének (2) bekezdése nem írja elő az abban említett kizáró okok uniós szinten történő egységes alkalmazását, mivel a tagállamok jogosultak eltekinteni valamennyi kizáró ok alkalmazásától, illetve a nemzeti szinten figyelembe veendő jogi, gazdasági és társadalmi

szempontoktól függően jogosultak ezen okokat eltérő szigorral érvényesíteni a nemzeti jogszabályokban. Ennek keretében a tagállamok enyhíthetik, illetve rugalmasabbá tehetik az e rendelkezésben megállapított feltételeket (a 92/50 irányelv 29. cikkét illetően lásd: La Cascina és társai ítélet, EU:C:2006:94, 23. pont).

- 37 Márpedig, a 2004/18 irányelv 45. cikke (2) bekezdésének e) pontja lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a közbeszerzési eljárásból kizárjanak minden olyan gazdasági szereplőt, aki/amely nem tett eleget a társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségeinek, anélkül hogy a járulékfizetési hátralékok bármely minimális összege előírásra került volna. E körülményekre figyelemmel az a tény, hogy a nemzeti jogban előírásra került egy ilyen minimális összeg, az e rendelkezésben előírt feltétel rugalmasabbá tételének minősül, tehát nem tekinthető úgy, mint amely túlmegy a szükséges mértéken. Még inkább így van ez azon közbeszerzési szerződések esetében, amelyek értéke nem éri el az ezen irányelv 7. cikkének c) pontjában meghatározott küszöböt, mivel, következésképpen, ezekre nem vonatkoznak az irányelv által előírt különös és szigorú eljárások.
- 38 Egyébiránt az a tény, hogy az adók és illetékek nemfizetése tekintetében a nemzeti jog által előírt kizárási küszöbérték – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat – jóval magasabb, mint a társadalombiztosítási járulékok megfizetésére vonatkozó küszöbérték, önmagában nem érinti ez utóbbi arányos jellegét. Amint ugyanis az a jelen ítélet 36. pontjából is következik, a tagállamok szabadon érvényesíthetik a nemzeti jogszabályokban a különösen az említett irányelv 45. cikke (2) bekezdésének e) és f) pontjában előírt kizárási okokat, adott esetben a nemzeti szinten figyelembe veendő jogi, gazdasági és társadalmi szempontoktól függően.
- 39 Ezenfelül, ez a helyzet eltér a Hartlauer-ítélet (C-169/07, EU:C:2009:141) alapjául szolgáló helyzettől, amely ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a nemzeti szabályozás csak akkor alkalmas az említett cél megvalósítására, ha azt valóban összefüggő és rendszeres módon kívánja elérni. Az ezen utóbbi ítéletben vizsgált szabályozástól eltérően a jelen alapügy tárgyát alkotó intézkedés, amint az a jelen ítélet 34. pontjából is következik, objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és előzetesen ismert kritériumokon alapul (lásd ebben az értelemben: Hartlauer-ítélet, EU:C:2009:141, 64. pont).
- 40 Ebből az következik, hogy az olyan nemzeti intézkedést, mint az alapügyben szereplő, nem lehet olyanak minősíteni, mint amely túlmegy a követett célkitűzés eléréséhez szükséges mértéken.
- 41 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 56. cikket, valamint az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azon építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéseket illetően, amelyek értéke alacsonyabb, mint a 2004/18 irányelv 7. cikkének c) pontjában meghatározott érték, arra kötelezik az ajánlatkérő hatóságokat, hogy az ilyen közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásból kizárják a társadalombiztosítási járulék megfizetésével kapcsolatos kötelezettségzegésért felelős ajánlattevőt, ha a fizetendő és a megfizetett összegek közötti különbség egyenként meghaladja a 100 eurót vagy a fizetendő összegek 5%-át.

A költségekről

- 42 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 56. cikket, valamint az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azon építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéseket illetően, amelyek értéke alacsonyabb, mint a 2009. november 30-i 1177/2009/EK bizottsági rendelettel módosított, az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének c) pontjában meghatározott érték, arra kötelezik az ajánlatkérő hatóságokat, hogy az ilyen közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásból kizárják a társadalombiztosítási járulék megfizetésével kapcsolatos kötelezettségzegésért felelős ajánlattevőt, ha a fizetendő és a megfizetett összegek közötti különbség egyenként meghaladja a 100 eurót vagy a fizetendő összegek 5%-át.

Aláírások